

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 245/09-42

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 21. januára 2010 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej a zo sudcov Jána Lubyho a Ladislava Orosza o sťažnosti S., B., zastúpeného JUDr. R. P., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 26 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 10 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Sžo/202/2008 z 18. marca 2009, za účasti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo S. na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd v spojení so základným právom slobodne rozširovať informácie podľa čl. 26 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právom na slobodu prejavu podľa čl. 10 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd boli

porušené rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Sžo/202/2008 z 18. marca 2009.

2. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Sžo/202/2008 z 18. marca 2009 z r u š u j e a vec mu v r a c i a na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je p o v i n n ý uhradiť S. trovy konania v sume 434,61 € (slovom štyristotridsaťštyri eur a šesťdesiatjeden centov) na účet Advokátskej kancelárie P., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. júna 2009 doručená sťažnosť S., B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného JUDr. R. P., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 26 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 10 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Sžo/202/2008 z 18. marca 2009.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti okrem iného uviedol:

„... Sťažovateľ je verejnoprávnou národnou, nezávislou, informačnou, kultúrnou a vzdelávacou inštitúciou, ktorá poskytuje službu verejnosti v oblasti rozhlasového vysielania na základe zákona č. 619/2003 Z. z. o Slovenskom rozhlase v znení neskorších predpisov. Sťažovateľ dňa 10. apríla 2007 o cca. 18,25 h v programe Z prvej ruky odvysielal moderovanú diskusiu, obsahom ktorej boli otázky, týkajúce sa aktuálneho politicko-spoločenského vývoja v súvislosti s odvolávaním ministra hospodárstva E. J. na mimoriadnej schôdzi Národnej rady Slovenskej republiky.“

Podľa sťažovateľa «Rada pre vysielanie a retransmisiu (ďalej ako „Rada“) rozhodnutím zo dňa 6. novembra 2007, sp. zn. RL/110/2007 (ďalej len „rozhodnutie Rady“)

rozhodla, že sťažovateľ odvysielaním predmetného programu porušil povinnosť ustanovenú v § 16 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“) a podľa ustanovenia § 64 ods. 1 písm. a) zákona č. 308/2000 Z. z. uložila sťažovateľovi sankciu - upozornenie na porušenie zákona. Rozhodnutie Rady nadobudlo právoplatnosť dňom 17. decembra 2007.

Sťažovateľ dňa 25. januára 2008 podal na Krajskom súde v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) žalobu, ktorou sa domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia Rady a jeho zrušenia, pretože Rada voči nemu uplatnila sankčnú zodpovednosť bez toho, aby pre jej uplatnenie boli splnené relevantné zákonné podmienky, in concreto preto, že (i) Rada potrestala sťažovateľa v čase po uplynutí zákonnej lehoty, kedy už rationae temporis takým oprávnením nedisponovala (ďalej aj „prvý namietaný dôvod“), a tiež preto, že (ii) sťažovateľ sa odvysielaním dotknutého programu správneho deliktu nedopustil (ďalej aj „druhý namietaný dôvod“).

Krajský súd žalobu sťažovateľa zamietol rozsudkom zo dňa 10. júla 2008, sp. zn. I S/15/2008-54 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“). Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ odvolanie, pretože sa domnieval, že krajský súd vec nesprávne právne posúdil. Najvyšší súd o odvolaní sťažovateľa rozhodol napadnutým rozhodnutím tak, že rozsudok krajského súdu a s dôvodmi rozsudku krajského súdu sa stotožnil.».

Sťažovateľ vychádza z tvrdenia, že Rada pre vysielanie a retransmisiiu (ďalej len „Rada“) sa o údajnom porušení jeho zákonnej povinnosti, za ktorú mu uložila sankciu, dozvedela 26. apríla 2007, keď jej bola doručená sťažnosť zaregistrovaná pod č. 1921/98-2007; týmto dňom je podľa neho ohraničený začiatok plynutia šesťmesačnej lehoty, v rámci ktorej Rada mohla sťažovateľovi uložiť sankciu. Rada sa na uložení sankcie uzniesla až 6. novembra 2007, pričom jej rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené 17. decembra 2007 (deň právoplatnosti rozhodnutia).

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti ďalej uviedol:

«3.2 Právo šíriť informácie

Obsahom dotknutej relácie odvysielanej sťažovateľom bola diskusia moderátora s dvoma hosťami, S. J. (poslancom NR SR za SDKÚ-DS) a Z. W. (mimovládna organizácia A.). Keďže relácia sa týkala odvolávania ministra hospodárstva L. J., s cieľom zachovať objektivnosť a nestrannosť pozval dramaturg relácie do tejto relácie aj priamo ministra L. J., ktorý to cestou svojho hovorca odmietol s odôvodnením, že ide o starú vec, na ktorú nemajú dôvod reagovať. Dramaturg relácie následne, s cieľom ponúknuť poslucháčom maximálne vyvážené, objektívne a nestranné informácie, oslovil hovorkyňu strany S. s ponukou na účasť inej osoby, reprezentujúcej túto stranu, ktorej je minister J. nominantom. Tá takúto ponuku v mene strany tiež odmietla. Sťažovateľ v prípadoch, keď niektorá zo strán pozvaných do relácie odmietne účasť na relácii z objektívnych dôvodov (napríklad služobná cesta, iný dohodnutý program, a podobne), nahrádza plánovanú tému inou témou. Pokiaľ však dôvody dotknutej strany spočívajú výlučne v jej neochote alebo nezaujíme sa vyjadriť, sťažovateľ si plní svoju zákonnú informačnú povinnosť, usilujúc o objektivitu a nestrannosť svojho vysielania všetkými ostatnými dostupnými prostriedkami. Vzhľadom na tieto okolnosti moderátor primerane kompenzoval neúčasť koaličného politika vlastnými kritickými poznámkami na adresu vyjadrení opozičného politika, pričom podstatnou súčasťou diskusie bola aj kritika netransparentných postupov predchádzajúcej vlády, vyslovená pani W. ...

Vo vzťahu k otázke právomoci Rady rozhodnúť o uložení predmetnej sankcie sťažovateľovi je napadnuté rozhodnutiu postihnuté kombináciou svojvoľného právneho záveru a absencie jeho relevantného a dostatočného odôvodnenia.

Vo svojej žalobe, adresovanej krajskému súdu a v odvolaní, adresovanom najvyššiemu súdu, sťažovateľ na margo tejto otázky uviedol nasledovné:

„Žalovaný začal proti žalobcovi správne konanie na základe sťažnosti č. 1921/98-2007, ktorá mu bola doručená 26. apríla 2007. Podľa názoru žalobcu, ktorý sa v tomto názore opiera aj o nižšie citovanú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), je nepochybné, že v prípade, ak Rada koná na základe podnetu, sťažnosti alebo akéhokoľvek iného podania, adresovaného Rade inou osobou, za deň, rozhodujúci pre začatie plynutia subjektívnej lehoty, nemožno považovať iný deň, ako ten, v ktorom je Rade takéto podanie doručené, t. j. deň, keď sa ako orgán „dozvie“ o tom, že malo dôjsť k porušeniu povinností, ktorých dodržiavanie chráni. (...)

V danej veci nebol a ani nemohol byť spor o to, že medzi dňom doručenia sťažnosti Rade a dňom vydania jej rozhodnutia uplynula lehota dlhšia, ako šesť mesiacov. Krajský súd však dospel k záveru, že predmetná lehota nezačala plynúť dňom doručenia sťažnosti Rade, ale dňom, keď pracovníci Kancelárie Rady vypracovali správu o jej šetrení. (...)

Krajský súd svoj záver, že predmetná lehota sa má počítať odo dňa vypracovania správy vnútornou organizačnou zložkou Rady a nie odo dňa, keď je Rade doručený príslušný podnet na začatie konania, odôvodnil troma slovami: „podľa názoru súdu“. Krajský súd sa jednoducho nevysporiadal s ani jedným jediným argumentom žalobcu, ktoré tento uvádzal na podporu svojho tvrdenia o uplynutí zákonnej lehoty. Takéto „odôvodnenie“ je v zmysle § 157 ods. 2 OSP nedostatočné samé osebe a je v nesúlade s ustálenou judikatúrou Ústavného súdu Slovenskej republiky a Európskeho súdu pre ľudské práva k právu na súdnu ochranu.“

Najvyšší súd si osvojil právny záver krajského súdu a „odôvodnil“ ho takto: „aj podľa názoru Najvyššieho súdu SR žalovaný sa o porušení povinnosti dozvedel z monitorovacej správy o šetrení sťažnosti č. 1921/98/2007, ktorá bola vypracovaná 19. 06. 2007, takže (žalovaný) rozhodol v zákonnej šesťmesačnej lehote 6. 11. 2007“ (s. 4, prvý odsek).

Odhladnuc od absencie odôvodnenia, prečo by subjektívna lehota mala pre Radu plynúť inak, ako pre všetky ostatné orgány verejnej správy, znamená takýto záver jediné: vnútorný útvar Rady alebo niektorý jej zamestnanec podanie skúma, vyhodnocuje, vykonáva na jeho základe procesné úkony, a to nie ako súkromná osoba, ale ako osoba konajúca v mene Rady, a to všetko pred tým, ako Rade vôbec začne plynúť subjektívna lehota. Inými slovami, podľa záveru najvyššieho súdu je možné, aby orgán verejnej moci s nejakým podaním nakladal bez toho, aby o tomto podaní vedel. Podľa názoru sťažovateľa je takýto výklad zjavne arbitrárny a z ústavného hľadiska neudržateľný.

O rozpore takéhoto výkladu s fundamentálnou logikou počítania lehôt svedčia aj rozhodnutia najvyššieho súdu v analogických veciach, z tých recentných možno spomenúť napríklad rozhodnutie v sp. zn. 3 Sž 5/2009, kde najvyšší súd uvádza nasledovné: „... prvá objektívna možnosť, kedy sa rada ako právnická osoba dozvedela o porušení zákona, nastala v tomto prípade už v deň, kedy bol podaný podnet Rozhlasovej rady... Je už záležitosťou organizácie činnosti odporkyne a jej kancelárie, kedy sú uvedené zistenia

predložené rade na prerokovanie a akým spôsobom je ďalej preverená dôvodnosť podnetu.“ Navyše, podľa existujúcej judikatúry a právnej doktríny začatie plynutia subjektívnych aj objektívnych lehôt nemôže závisieť od rozhodnutia správneho orgánu, ktorý vec prejednáva, pretože prípadná ľubovôľa správneho orgánu pri nakladaní so začiatkom subjektívnej lehoty ľubovoľne by mohla narušiť právnu istotu dotknutých subjektov práv a povinností. Konkrétne, zákonná subjektívna a objektívna lehota sú vždy prekluzívnymi lehotami, ktoré správny orgán nemôže predĺžiť. Inak povedané, určenie začiatku plynutia subjektívnej lehoty nie je a nemôže závisieť od svojvôle, či vnútorných pomerov správneho orgánu (pórov. Machajová, J. okol.: Všeobecné správne právo. 1. vyd. Žilina: Poradca podnikateľa, s. 233; tiež R 11/2004, rozsudok najvyššieho súdu z 25. septembra 2001, sp. zn. 4 Sž 21/01).

Odhladnuc od skutočnosti, že orgán sa o porušení zákona nemôže dozvedieť niekoľko týždňov po tom, ako o tomto porušení zákona koná, sťažovateľ je presvedčený, že ustálená judikatúra ústavného súdu a ESLP mu dáva nárok na obsiahlejšie zdôvodnenie, než je slovné spojenie „podľa názoru súdu“, resp. odkaz na údajne ustálenú judikatúru. O to viac to musí platiť v situácii, keď o krátky čas neskôr v analogických právnych veciach najvyšší súd rozhodne, že subjektívna lehota naozaj začína plynúť tak, ako to predpokladá zákon, t. j. keď sa Rada o porušení zákona dozvie, nie keď Rada vysloví, že to, o čom sa dozvedela, prerokovala s takým a takým výsledkom.

V skratke, právo sťažovateľa na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces nemohlo byť dodržané v situácii, keď najvyšší súd (i) umožnil Rade vykonať sankčnú právomoc v čase, keď ňou už podľa zákona nedisponovala, (ii) a to na základe výkladu, ktorý je zjavne arbitrárny, (iii) pričom pre tento výklad neposkytol žiadne relevantné dôvody.

4.2 Právo šíriť informácie

V danej veci ide o tzv. inštitút prázdneho kresla, čiže o situáciu, keď jedna z pozvaných strán bez relevantného dôvodu odmietne využiť ponúknutý priestor na prezentáciu svojho stanoviska. Takýto inštitút je štandardne prítomný vo vysielacích štatútoch verejnoprávnych rozhlasov v celej Európe a slúži práve tomu, aby verejnosť nebola zbavená prístupu k informáciám na základe ľubovôle osôb, ktorých sa tieto informácie týkajú. Inými slovami, inštitút prázdneho kresla slúži realizácii základného

práva šíriť a prijímať informácie aj v situácii, keď orgán verejnej moci alebo jeho predstaviteľ nechce, aby sa takéto informácie šírili a prijímali.

Rada, krajský súd aj najvyšší súd odmietli takýto inštitút akceptovať a to bez relevantných a dostatočných dôvodov. Krajský súd sa v otázke porušenia povinnosti sťažovateľa zabezpečiť nestranné vysielanie „priklonil k právnomu názoru žalovaného, že z hľadiska zachovania vyváženosti bolo potrebné, aby žalobca k postavenej téme rozhodne poskytol priestor na reakciu aj zástupcovi koalície, pričom bolo dôležité, aby protichodný názor v rámci predmetného programu zaznel.“ Krajský súd neuviedol jediný dôvod, ktorý ho k tomuto príklonu viedol, iba ho konštatoval. Najvyšší súd v odôvodnení totožného právneho záveru v zásade odkázal na dôvody krajského súdu a zopakoval, že predmetný program nespĺňal požiadavku nestrannosti, „ktorá zahŕňa aj povinnosť poskytnúť pri konfrontácii priestor na vyjadrenie obom stranám, vyváženosť a neutralitu“.

Najvyšší súd tak, rovnako ako krajský súd, bez akéhokoľvek povšimnutia ponechal fakt, že všetko to, čo podľa jeho názoru nestrannosť zahŕňa, sťažovateľ aj urobil: moderátor poskytol priestor koalíčným aj opozičným politikom rovnako, reláciu viedol neutrálne a neprejavoval náklonnosť k žiadnej zo strán sporu a v záujme vyváženosti sprostredkoval verejnosti aj kritiku podobných postupov bývalej vlády od nezávislej predstaviteľky mimovládnej organizácie.

Sťažovateľ ponúkol priestor na vyjadrenie trom hosťom (dvom politikom, jednej analytičke), pričom z dôvodov na strane jedného z pozvaných hostí bol nútený ponechať jeho „kreslo“ prázdne. Z rozhodnutia najvyššieho súdu vyplýva, že sťažovateľ je povinný nielen poskytnúť dotknutým stranám polemiky rovnaký priestor, ale aj zabezpečiť, že všetci adresáti ponuky túto aj rovnakým spôsobom využijú. Podľa názoru sťažovateľa je však splnenie takejto povinnosti mimo jeho dispozičnej sféry a preto jej v zmysle zásady nemo tenetur ad impossibile (nikto nie je povinný plniť nemožné) ani nemôže podliehať.

Ak by sa totiž mal presadiť výklad, že vysielateľ povinný ponúknuť rovnaký priestor je zároveň povinný zabezpečiť, že oslovené osoby ponuku aj rovnako využijú, znamenalo by to, že politik, ktorého sa bezprostredne týka otázka verejného záujmu, môže efektívne zmariť jej publicistickú reflexiu tým, že sa bez relevantného dôvodu odmietne k tejto otázke vyjadriť. Prijatie takéhoto výkladu by bolo „návodom“ pre verejne činné osoby, ako môžu efektívne mariť zákonom vymedzené úlohy sťažovateľa. Ak by ten mal mať možnosť vysielateľ

publicistické relácie iba na tie témy, ku ktorým bude ochotná vyjadriť sa každá zo strán, ktorej bola efektívne ponúknutá táto možnosť, znamenalo by to priamy zásah do práva a zároveň povinnosti sťažovateľa šíriť informácie o otázkach verejného záujmu, a tiež obmedzenie ústavou garantovaného práva občanov prijímať informácie o takýchto otázkach.

*Vo vzťahu tak k právu podľa čl. 26 ods. 2 ústavy ako aj čl. 10 dohovoru pritom platí, že z dôvodu absencie právomoci Rady *ratione temporis* chýba pre predmetný zásah do slobody šírenia a prijímania informácií už prvý nevyhnutný predpoklad, a to je zákonný základ zásahu.»*

Sťažovateľ tvrdí, že najvyšší súd napadnutým rozhodnutím neposkytol ochranu základnému právu sťažovateľa, ale naopak, zachoval stav vytvorený rozhodnutím Rady, ktorý je neprípustným zásahom do jeho základných práv chránených ústavou i dohovorom. Preto sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd prijal sťažnosť na ďalšie konanie a po posúdení a prerokovaní prijal tento nález:

„1. Základné právo S. slobodne rozširovať informácie podľa čl. 26 ods. 2 ústavy, základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na slobodu prejavu podľa čl. 10 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. marca 2009, sp. zn. 2 Sžo/202/2008, porušené bolo.

2. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 18. marca 2009, sp. zn. 2 Sžo/202/2008, sa zrušuje a vec sa vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť sťažovateľovi S. trovy právneho zastúpenia v sume eur (slovom eur) na účet jeho právneho zástupcu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa na neverejnom zasadnutí senátu podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), a keďže nezistil

dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, uznesením č. k. IV. ÚS 245/09-19 z 9. júla 2009 ju prijal na ďalšie konanie.

Po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd vyzval 15. júla 2009 predsedu najvyššieho súdu a 5. novembra 2009 právneho zástupcu sťažovateľa, aby sa vyjadrili k otázke vhodnosti ústneho pojednávania, predsedu najvyššieho súdu zároveň vyzval, aby sa vyjadril k sťažnosti.

Podpredsedníčka najvyššieho súdu vo svojom vyjadrení k sťažnosti z 31. augusta 2009 (č. k. KP 8/09-69 doručenom ústavnému súdu 7. septembra 2009) okrem iného uviedla:

«... V uvedenej sťažnosti sa opakujú dôvody žaloby a odvolania z priebehu súdneho preskúmavacieho konania s tou obmenou, že namiesto nezákonnosti je tvrdené porušenie ústavy a dohovoru.

Žalobcovi uložila Rada pre vysielanie a retransmisiu v jednoinštančnom správnom konaní za porušenie zákonnej povinnosti, ustanovenej v § 16 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o vysielaní a retransmisii) najmiernejší postih podľa § 64 ods. 1 písm. a) uvedeného zákona - upozornenie na porušenie zákona.

Uvedený postih nepodlieha vecnej preskúmavacej právomoci najvyššieho súdu podľa § 64 ods. 5 a 6 uvedeného zákona, a preto proti nemu nemožno podať opravný prostriedok na súdne preskúmanie zákonnosti neprávoplatného rozhodnutia podľa tretej hlavy piatej časti OSP, ale žalobu (na krajský súd) na preskúmanie zákonnosti právoplatného rozhodnutia (vydaného v jednoinštančnom správnom konaní) podľa druhej hlavy piatej časti OSP.

K dôvodom ústavnej sťažnosti okrem toho, čo už bolo uvedené v rozhodnutí Rady pre vysielanie a retransmisiu zo dňa 6. 11. 2007 č. RL/110/2007, v potvrdzujúcom rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 10. 7. 2008, č. k. 1 S 15/2008-54, ako aj v potvrdzujúcom rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 18. marca 2009 sp. zn. 2 Sžo 202/2008 je potrebné uviesť:

I. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti tvrdí, že právo sťažovateľa na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces nemohlo byť dodržané v situácii, keď najvyšší súd umožnil Rade pre vysielanie a retransmisiu vykonať sankčnú právomoc v čase, keď ňou už podľa zákona nedisponovala a to na základe výkladu, ktorý je zjavne arbitrárny, pričom pre tento výklad neposkytol žiadne relevantné dôvody.

Po vytvorení špecializovaných senátov na najvyššom súde rozvrhom práce na rok 2007 o veciach vo vecnej príslušnosti najvyššieho súdu rozhodovali dva senáty — 3 S a 5 S. V nich sa preskúmavala zákonnosť rozhodnutí Rady pre vysielanie a retransmisiu, vydaných podľa § 64 ods. 1 písm. c) až e) zákona o vysielaní a retransmisii. Po počiatočných rozdieloch sa uvedené špecializované senáty ustálili v rozhodovaní o tom, kedy Rade pre vysielanie a retransmisiu ako kolektívnemu orgánu začína plynúť subjektívna šesťmesačná lehota podľa § 64 ods. 3 zákona o vysielaní a retransmisii. Preto treba len zopakovať, že podľa ustálenej judikatúry najvyššieho súdu momentom, kedy sa rada dozvedela, že informácia má nevyhnutnú mieru určitosti a vierohodnosti a teda zabezpečuje, že správne konanie nebude začaté na základe úplne neoverených, nejasných alebo zjavne neopodstatnených informácií je vyhotovenie správy o monitoringu. Pripájajú sa rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. novembra 2007, č. k. 5 SŽ 50/2007 a 5 SŽ 55/2007. Senát 2 S sa pri rozhodovaní vo veci 2 Sžo 202/2008, ktorá je predmetom danej ústavnej sťažnosti, s uvedeným právnym názorom stotožnil ako s jediným správnym a zákonným.

II. Ďalej sťažovateľ v ústavnej sťažnosti tvrdí, že tak krajský súd ako aj najvyšší súd bez akéhokoľvek povšimnutia ponechali fakt, že všetko to, čo podľa jeho názoru nestrannosť zahŕňa, sťažovateľ aj urobil: moderátor poskytol priestor koalíčným aj opozičným politikom rovnako, reláciu viedol neutrálne a neprejavoval náklonnosť k žiadnej zo strán sporu a v záujme vyváženosti sprostredkoval verejnosti aj kritiku podobných postupov bývalej vlády od nezávislej predstaviteľky mimovládnej organizácie.

Rada pre vysielanie a retransmisiu v súlade so zákonom rozhodla, že v programe „Z prvej ruky“, odvysielanom 10. 4. 2007 o cca 18.25 hod., nezabezpečil žalobca objektivnosť a nestrannosť, za čo mu uložil už uvedenú najmiernejšiu sankciu.

K tvrdeniam žalobcu toľko - žalobca opakovane vymenúva, čo všetko (bezvýsledne) urobil, aby zabezpečil nestrannosť uvedenej relácie. Pre posúdenie objektívnej

zodpovednosti žalobcu je však dôležitý výsledok. Ten sa nedostavil. A preto je daná objektívna zodpovednosť žalobcu podľa § 16 písm. b) zákona o vysielaní a retransmisii. Uvedená relácia sa pre časový odstup už vo zvukovom archíve S. nenachádza (www.rozhlas.sk) Na uvedenej internetovej stránke sa nachádza článok „Pyramída stráca rovnováhu“, ktorý sa pripája.»

Podpredsedníčka najvyššieho súdu na ďalšiu výzvu ústavného súdu z 11. decembra 2009 oznámila listom zo 17. decembra 2009 (č. k. KP 8/09-69 doručeným ústavnému súdu 8. januára 2010), že netrvá na ústnom prerokovaní predmetnej sťažnosti.

Právny zástupca sťažovateľa k vyjadreniu najvyššieho súdu zaujal v liste z 10. novembra 2009 (doručenom ústavnému súdu 12. novembra 2009) toto stanovisko:

«Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa, že odporca o absencii právomoci Rady pre vysielanie a transmisii rozhodol arbitrárne a že svoje rozhodnutie neoprel o relevantné a dostatočné dôvody, odporca uvádza, že predmetné rozhodnutie je výsledkom vývoja, v ktorom „po počiatkových rozdieloch sa uvedené špecializované senáty ustálili v rozhodovaní o tom, kedy... začína plynúť subjektívna šesťmesačná lehota,“ preto podľa odporcu „treba len zopakovať, že podľa ustálenej judikatúry najvyššieho súdu momentom, kedy sa rada dozvedela... je vyhotovenie správy o monitoringu.“ O (i)relevancii tohto argumentu najlepšie vypovedá skutočnosť, že v rozhodnutí, vydanom približne mesiac po napadnutom rozhodnutí (23. apríla 2009), práve odporca rozhodol, že „... prvá objektívna možnosť, kedy sa rada ako právnická osoba dozvedela o porušení zákona, nastala v tomto prípade už v deň, kedy bol podaný podnet Rozhlasovej rady... Je už záležitosťou organizácie činnosti odporkyne a jej kancelárie, kedy sú uvedené zistenia predložené rade na prerokovanie a akým spôsobom je ďalej preverená dôvodnosť podnetu.“

Dôkaz:

kópia rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Sž 5/2009

Podľa názoru sťažovateľa tak zostáva zrejmé, že je per definitionem vylúčené, aby správny orgán vykonával v nejakej veci procesné úkony pred tým, ako sa o veci dozvie a že názor odporcu, vyjadrený v napadnutom rozhodnutí, nielen odporuje jeho vlastným rozhodnutiam v iných právne totožných veciach, ale je aj ústavne neudržateľný.

V tejto súvislosti si sťažovateľ dovoľuje dať do pozornosti aj rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Beian v. Rumunsko, z ktorého vyplýva nárok adresáta práva na to, aby v totožných či analogických právnych veciach práve najvyššia súdna inštitúcia vydávala konzistentné rozhodnutia. Uvedené napokon v ešte výraznejšej podobe vníma ako súčasť princípu právnej istoty aj ústavný súd (napríklad, PL. ÚS 16/95, PL. ÚS 21/00, PL. ÚS 6/04, I. ÚS 87/93, II. ÚS 80/99, III. ÚS 192/06). Ak by sme teda aj odhliadli od skutočnosti, že právny záver odporcu ohľadom absencie právomoci Rady v danej veci uložiť sankciu je úplne arbitrárny, k porušeniu práva sťažovateľa podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru došlo už len tým, že na totožné právne otázky dostal od toho súdu, ktorý je príslušný na zjednocovanie rozhodovacej činnosti súdov, vzájomne sa vylučujúce odpovede.

Pokiaľ ide o námietku sťažovateľa, že učinil všetko, čo bolo potrebné za účelom zachovania objektivity jeho vysielania, odporca uvedené uznáva, argumentuje však, že „dôležitý je výsledok“, ktorý „sa nedostavil“. Pri absencii akýchkoľvek iných argumentov odporcu je sťažovateľ nútený zotrvať na svojom stanovisku, že svojím rozhodnutím odporca zasiahol do jeho práv, chránených čl. 26 ústavy a čl. 10 dohovoru, a to z dôvodov, ktoré podrobne uvádza v ústavnej sťažnosti a ktoré odporca ponechal bez akéhokoľvek meritórneho vyjadrenia.»

Právny zástupca sťažovateľa v odpovedi na výzvu súčasne oznámil ústavnému súdu, že netrvá na ústnom prerokovaní sťažnosti. Spresnil tiež petit v časti týkajúcej sa trov konania [„... si sťažovateľ dovoľuje pre prípad úspechu uplatniť náhradu trov konania vo výške 584,77 EUR vrátane DPH za štyri úkony právnej pomoci (prevzatie a príprava zastúpenia, vypracovanie ústavnej sťažnosti, porada sťažovateľa s právnym zástupcom, vypracovanie vyjadrenia v priebehu konania) a režijný paušál“].

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 26 ods. 2 ústavy každý má právo vyjadrovať svoje názory slovom, písmom, tlačou, obrazom alebo iným spôsobom, ako aj slobodne vyhľadávať, prijímať a rozširovať idey a informácie bez ohľadu na hranice štátu. Vydávanie tlače nepodlieha povolovaciemu konaniu. Podnikanie v odbore rozhlasu a televízie sa môže viazať na povolenie štátu. Podmienky ustanoví zákon.

Podľa čl. 10 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu prejavu. Toto právo zahŕňa slobodu zastávať názory a prijímať a rozširovať informácie alebo myšlienky bez zasahovania štátnych orgánov a bez ohľadu na hranice. Tento článok nebráni štátom, aby vyžadovali udeľovanie povolení rozhlasovým, televíznym alebo filmovým spoločnostiam.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy).

Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa súdna ochrana poskytne v zákonom predpokladanej kvalite, pričom

výklad a používanie príslušných zákonných ustanovení musí v celom rozsahu rešpektovať uvedené základné právo účastníkov garantované v čl. 46 ods. 1 ústavy. Tomuto základnému právu zodpovedá uplatňovanie zásady prednosti ústavne konformného výkladu, ktorý ústavný súd uplatňuje aj v konaniach o návrhoch fyzických osôb alebo právnických osôb, pričom zdôrazňuje, že z tejto zásady vyplýva tiež požiadavka, aby v prípadoch, ak pri uplatnení štandardných metód výkladu prichádzajú do úvahy rôzne výklady súvisiacich právnych noriem, bol uprednostnený ten, ktorý zabezpečí plnohodnotnú, resp. plnohodnotnejšiu realizáciu ústavou garantovaných práv fyzických osôb alebo právnických osôb. Všetky orgány verejnej moci sú povinné v pochybnostiach vykladať právne normy v prospech realizácie ústavou (a tiež medzinárodnými zmluvami) garantovaných základných práv a slobôd (II. ÚS 148/06, IV. ÚS 96/07). Ústavný súd v tejto súvislosti dodáva, že ústavne konformný výklad je príslušný orgán verejnej moci povinný uplatňovať vo vzťahu ku všetkým účastníkom konania a zároveň garantovať ich primeranú rovnováhu tak, aby bolo rozhodnutie v predmetnej veci akceptovateľné z hľadiska požiadaviek vyplývajúcich jednak z ústavy, ako aj z medzinárodných zmlúv o ľudských právach a základných slobodách, ktorým je Slovenská republika viazaná.

Výklad a aplikácia zákonných predpisov zo strany všeobecných súdov musí byť preto v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu, ktorým je poskytnutie materiálnej ochrany zákonosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov konania. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno obmedziť toto základné právo v rozpore s jeho podstatou a zmyslom.

Pokiaľ ide o základné práva a slobody, ústava rozdeľuje ochranu ústavnosti medzi všeobecné súdy a ústavný súd. Systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy).

Z konštantnej rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaniach, ktoré im predchádzali, alebo samotných rozhodnutiach došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmavania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/00) a zároveň by mali za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.

Tieto zásady týkajúce sa vzťahu ústavného súdu a všeobecných súdov pri ochrane ústavnosti, ktoré možno vyvodit' z doterajšej konštantnej judikatúry ústavného súdu, boli relevantné aj v danej veci.

1. Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namietal porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 2 Sžo/202/2008 z 18. marca 2009, ktorým najvyšší súd v odvolacom konaní potvrdil rozsudok Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 1 S 15/2008-54 z 10. júla 2008.

K porušeniu uvedených práv sťažovateľa malo dôjsť tým, že najvyšší súd svojím rozsudkom sp. zn. 2 Sžo/202/2008 z 18. marca 2009, ktorým v odvolacom konaní potvrdil

rozsudok krajského súdu č. k. 1 S 15/2008-54 z 10. júla 2008 o tom, že sťažovateľ (žalobca) porušil povinnosť ustanovenú v § 16 písm. b) zákona č. 308/2000 Z. z. o vysielaní a retransmisii a o zmene zákona č. 195/2000 Z. z. o telekomunikáciách v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 308/2000 Z. z.“), čím podľa sťažovateľa potvrdil aj nesprávnu aplikáciu ustanovenia „o začiatku plynutia šesťmesačnej lehoty, v rámci ktorej Rada pre vysielanie a retransmisiiu mohla sťažovateľovi uložiť sankciu.“

Sťažovateľ zastáva názor, že jeho „právo... na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces nemohlo byť dodržané v situácii, keď najvyšší súd (i) umožnil Rade vykonať sankčnú právomoc v čase, keď ňou už podľa zákona nedisponovala, (ii) a to na základe výkladu, ktorý je zjavne arbitrárny, (iii) pričom pre tento výklad neposkytol žiadne relevantné dôvody“.

Ústavný súd vzal do úvahy odlišnú judikatúru najvyššieho súdu v skutkovo obdobných prípadoch. Konkrétne rozsudky najvyššieho súdu sp. zn. 5 Sž 50/2007 a sp. zn. 5 Sž 55/2007 z 27. novembra 2007, ktorými najvyšší súd potvrdil rozhodnutie Rady, korešpondujú s právnym názorom najvyššieho súdu vyjadreným v napadnutom rozhodnutí sp. zn. 2 Sžo/202/2008 z 18. marca 2009. Z označených rozsudkov vyplýva, že pod pojmom «„dozvedieť sa o porušení povinnosti“ v zmysle § 64 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z. treba rozumieť časový okamžik vedomosti správneho orgánu, príslušného k rozhodnutiu o pokute, o skutkových okolnostiach deliktu v takom rozsahu, ktorý umožní už ich predbežné právne zhodnotenie. Momentom, kedy sa rada dozvedela, že informácia má nevyhnutnú mieru určitosti a vierohodnosti a teda zabezpečuje, že správne konanie nebude začaté na základe úplne neoverených, nejasných alebo zjavne neopodstatnených informácií, je v danom prípade vyhotovenie správy o monitoringu.».

Na druhej strane najvyšší súd v rozsudku sp. zn. 3 Sž 5/2009 z 23. apríla 2009 ktorým zrušil rozhodnutie Rady, v odôvodnení argumentuje v uvedených súvislostiach inak:

„Podľa názoru senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prvá objektívna možnosť, kedy sa rada ako právnická osoba dozvedela o porušení zákona, nastala v tomto prípade už v deň, kedy bol podaný podnet Rozhlasovej rady vo veci sťažnosť, t. j. dňa

13. 06. 2008. Je už záležitosťou organizácie činnosti odporkyne a jej kancelárie, kedy sú uvedené zistenia predložené rade na prerokovanie a akým spôsobom je ďalej preverená dôvodnosť podnetu.

Na základe uvedeného dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky k záveru, že odporkyňa porušila v danom prípade ustanovenie § 64 ods. 3 zák. č. 308/2000 Z. z. tým, že v danom prípade rozhodla o uložení sankcie po uplynutí šesť mesačnej subjektívnej lehoty, pretože podľa názoru súdu sa o porušení povinnosti navrhovateľkou dozvedela najneskôr dňa 14. 06. 2008, keď jej bol doručený podnet Rozhlasovej rady. Samotné porušenie povinnosti vysielateľa sa deklaruje až v rozhodnutí, ktorým sa sankcia ukladá, preto samotné podanie podnetu ako určité podozrenie, že došlo k porušeniu povinností vyplývajúcich zo zákona č. 308/2000 Z. z., je potrebné, aby rada chápala už ako určité podozrenie. Preto je už na samotnej odporkyni, aká je jej vnútorná organizácia a kedy začne správne konanie a porušenie zákona prerokuje.

Na základe uvedeného dospel senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky k záveru, že je potrebné predmetné preskúmané rozhodnutie odporkyne č. RP/35/2008 zo dňa 16. 12. 2008 zrušiť podľa § 250l ods. 2 OSP v spojení s § 250j ods. 2 písm. e) OSP, pretože v konaní správneho orgánu bola zistená taká vada, ktorá mala vplyv na zákonnosť vydaného rozhodnutia, spočívajúca v tom, že napadnuté rozhodnutie odporkyne bolo vydané po uplynutí subjektívnej šesťmesačnej lehoty, ktorá uplynula dňa 15. 12. 2008, keďže 13. 12. 2008 bola sobota.“

Súčasťou procesných záruk spravodlivého rozhodnutia, resp. minimálnych garancií procesnej povahy je taktiež právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

Podľa § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) súd v odôvodnení rozsudku uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé a ústavne akceptovateľné.

V súlade s už uvedenými ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku je teda povinnosťou všeobecného súdu uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia. Podľa názoru ústavného súdu sa teda najvyšší súd ustanoveniami § 157 ods. 2 OSP dôsledne neriadil.

Vypracovaniu dôsledného a presvedčivého odôvodnenia tohto napadnutého rozhodnutia mal najvyšší súd podľa názoru ústavného súdu venovať zvýšenú pozornosť. Najvyšší súd sa žiadnym spôsobom nevyrovnal so svojou „rozchádzajúcou“ sa rozhodovacou činnosťou pri výklade a aplikácii príslušných ustanovení zákona č. 308/2000 Z. z. napriek vyjadreniu podpredsedníčky súdu o tom, že judikatúra špecializovaných senátov je v tomto smere od roku 2007 ustálená. Nevysporiadal sa ani s argumentmi, ktoré uviedol v žalobe sťažovateľ.

Keďže najvyšší súd sa pri rozhodovaní v otázke začatia plynutia lehoty podľa § 64 ods. 3 zákona č. 308/2000 Z. z. na podanie podnetu na porušenie povinnosti dôsledne nevyrovnal s odlišným právnym názorom obsiahnutým v iných rozhodnutiach najvyššieho súdu a vychádzal iba z citácie rozhodnutí, ktoré považoval za vydané v rámci „ustálenej judikatúry“, a nevyjadril sa ani k ďalším argumentom sťažovateľa, ústavný súd nepovažuje rozhodnutie najvyššieho súdu za ústavne akceptovateľné, a preto rozhodol, že najvyšší súd napadnutým rozhodnutím porušil základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

2. Sťažovateľ v sťažnosti namietal aj porušenie svojho základného práva slobodne rozširovať informácie podľa čl. 26 ods. 2 ústavy v spojení s čl. 46 ods. 1 ústavy a svojho práva na slobodu prejavu podľa čl. 10 ods. 1 dohovoru v spojení s čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 2 Sžo/202/2008 z 18. marca 2009, ktorým najvyšší súd v odvolacom konaní potvrdil rozsudok krajského súdu č. k. 1 S 15/2008-54 z 10. júla 2008.

Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 26 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 10 ods. 1 dohovoru ústavný súd poznamenáva, že súčasťou jeho štandardnej judikatúry (napr. II. ÚS 78/05, IV. ÚS 326/07, IV. ÚS 349/09) je aj právny názor, podľa ktorého všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj základné právo podľa čl. 26 ods. 2 ústavy a právo podľa čl. 10 ods. 1 dohovoru, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil ústavnoprosné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. z čl. 6 ods. 1 dohovoru. O prípadnom porušení základných práv hmotného charakteru možno uvažovať v zásade len vtedy, ak zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprosných princíпов vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru a v spojení s ich porušením.

Ústavný súd v rámci ďalšieho preskúmania odôvodnenia najvyššieho súdu týkajúceho sa namietaného porušenia základného práva sťažovateľa skonštatoval, že najvyšší súd sa ako súd odvolací stotožnil so závermi žalovaného (Rady, pozn.) o tom, že *„prezentáciou jednostranných informácií bolo divákovi (išlo o rozhlasové vysielanie, pozn.) znemožnené, aby si mohol pod vplyvom prezentácie viacerých názorov uhlov pohľadu vytvoriť vlastný, objektivizovaný názor na danú problematiku“*; *„bolo dôležité, aby protichodný názor zaznel“* – *„mali tvorcovia programu postaviť tému širšie a diskutovať bez politikov“*. Ústavný súd zistil, že najvyšší súd vyslovil toto hodnotenie bez toho, aby skúmal, z akého preukázaného skutkového stavu ho vyvodil krajský súd (najvyšší súd sa len priklonil k záverom krajského súdu, ktoré sú v tejto oblasti značne nejasné a vágne). Apriórne tak stotožnil neúčast' jednej strany v programovej relácii bez akejkoľvek alternatívy s dostatočným dôvodom na vyslovenie neobjektívnosti tejto relácie a s porušením povinnosti zo strany vysielateľa. Pritom konkrétny priebeh politicko-publicistického programu, t. j. aké názory, hodnotiace komentáre a informácie spravodajského charakteru v konkrétnej diskusii v skutočnosti vôbec zazneli od prítomných strán a ich vzťah (aby sa tieto potom dali hodnotiť z hľadiska nestrannosti a vyváženosti), nie je celkom jasný zo žiadneho z predchádzajúcich rozhodnutí v tejto veci (napr. posúdenie otázky *„inštitútu prázdneho kresla“*, ktorý je štandardne známy z európskych chárt

publicistiky v tejto oblasti, ani tvrdenia sťažovateľa, že moderátor relácie i jej politicky neutrálny hosť veľmi kriticky hodnotili aj konanie tej politickej strany, ktorej zástupca účasť na diskusii neodmietol, sa nestali predmetom vyhodnotenia ani konfrontácie s preukázaným skutkovým stavom v odvysielanej relácii).

Vychádzajúc z toho, že najvyšší súd pri rozhodovaní v otázke posudzovania porušenia povinnosti sťažovateľa podľa § 16 písm. a) a b) zákona č. 308/2000 Z. z. potvrdil rozhodnutie krajského súdu, ktorý sa argumentačne jednostranne, nedôsledne a nejasným spôsobom vyrovnal so skutkovým stavom, z ktorého mal vyvodiť jednoznačné a presvedčivo odôvodnené rozhodnutie, porušil aj základné právo sťažovateľa podľa čl. 26 ods. 1 v spojení s čl. 46 ods. 1 ústavy a jeho právo podľa čl. 10 ods. 1 v spojení s čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1 (čl. 127 ods. 1 ústavy), a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Keďže napadnutým rozsudkom došlo k porušeniu označených základných práv sťažovateľa, ústavný súd tento rozsudok zrušil (čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde) a vrátil vec najvyššiemu súdu na ďalšie konanie [čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde]. V tomto bude viazaný právnym názorom ústavného súdu (§ 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde) a jeho povinnosťou bude najmä odstrániť vytýkané nedostatky a rešpektovať relevantné ústavné princípy.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva boli podľa odseku 1 porušené, primerané finančné zadost'učinenie. Sťažovateľ nežiadal o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia.

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s právnym zastúpením advokátom JUDr. R. P., B. Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2008, ktorá bola 695,41 € (20 950 Sk), keďže išlo o úkony právnej služby vykonané v roku 2009.

Úhradu priznal za tri úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia, spísanie sťažnosti, vypracovanie vyjadrenia v priebehu konania) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to každý úkon po 115,90 €, t. j. spolu v sume 347,70 €, zvýšenú o 19 % daň z pridanej hodnoty v sume 66,06 €, čo spolu s režijným paušálom trikrát po 6,95 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje sumu 434,61 €.

Najvyšší súd je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP) podľa bodu 3 výroku tohto nálezu.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, nadobudne toto rozhodnutie právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. januára 2010